

Portar la tradició a muscles

Portar sobre els muscles el pes de la devoció que a Vila-real li professem a la nostra Moreneta és una sensació indescriptible. Una emoció que va més enllà de qualsevol consideració i que els qui acompanyem a la Mare de Déu de Gràcia de tornada a la seua ermita en acabant les festes patronals, al setembre, tenim l'ocasió d'experimentar breument. Potser per això, ser portador de la Mare de Déu a Vila-real és un privilegi que no està a l'abast de qualsevol. Una prerrogativa que passa de generació en generació.

La setmana passada, vam acomiadar a Vicent Broch, qui ha estat molts anys el capatàs dels portadors de la Mare de Déu. La 'Moreneta', per la qual va sentir sempre una devoció sincera i profunda, no podia faltar al seu funeral. I per això la reproducció, donada a la ciutat, que amb tanta delicadesa va fer el nostre Fill Predilecte Vicente Llorens Poy de la fusta original va presidir el comiat a un dels seus fills més devots. Després d'una vida dedicat a Ella, Vicent s'ha reunit en el cel amb la seua venerada Mare de Déu de Gràcia. Deixa en la Terra un buit enorme i un llegat d'estima a la patrona que no caurà de cap manera en l'oblit.

D'això s'encarregaran, sense cap dubte, el grup de portadors de la Mare de Déu de Gràcia i les cambreres de la Congregació de Filles de Maria del Rosari, que els vesteixen i cuiden amb tanta estima de la Verge i de la nostra tradició. Una tradició que es remunta, almenys, a l'any 1757, quan la Vila-real d'aleshores decideix portar la imatge en romeria fins al poble per fer-li festa cada primer diumenge de setembre en agraïment per la seua intercessió en una epidèmia de pesta. Abans, però, la devoció a la imatge que, segons la tradició, va trobar un humil pastoret en una de les coves de l'actual termet, ja havia anat estenent-se i tot indica que va començar a ser portada al poble per a la seua veneració en la primera mitat del segle. Però no és fins als inicis del segle XIX quan apareixen documentats els primers grups de portadors i, ja en la primera meitat del XX, segons contava un altre portador històric com va ser Leandre Adsua, premi 20 de Febrer de la ciutat, apareix l'uniforme -túnica blanca i manteu groc- que encara hui vesteixen els portadors en la missa i processó de la patrona.

Des de després de la guerra civil fins a l'actualitat, el privilegi de portar la Mare de Déu de Gràcia, herència de pares a fills però amb una certa flexibilitat per incorporar nous membres, no ha deixat d'augmentar en nombre de fidels. Més d'una seixantena d'homes, de totes les edats, s'han ocupat d'aquest menester des de 1939, segons el treball publicat per Adsua el 2007. Una trentena a l'actualitat, fins i tot amb llista d'espera per a poder incorporar-se algun dia a aquesta tasca; joves, majors i xiquets que garanteixen la pervivència d'una tradició tan nostra i tan especial com és portar a muscle la nostra Moreneta.

Com alcalde, com a devot de la Mare de Déu de Gràcia i com a veí de Vila-real, vull agrair de manera especial la tasca que els portadors han desenvolupat al llarg de tot aquest temps, i que va molt més enllà de traslladar la imatge sobre les pesades andes. És, sobretot, la de transmetre de generació en generació una estima sincera a la nostra Moreneta, comprometre's a estar sempre que la Mare de Déu els necessite, a tractar-la amb cura, a fer cada dia més gran la veneració a la nostra patrona i el respecte per les tradicions que ens fan ser qui som. Per tot això, des d'aquestes línies, vull retre un homenatge de cor a tots els qui, des que tenim constància, han exercit aquesta noble tasca, als qui s'ocupen ara de fer-ho, a aquells que guarden pacients en una llista d'espera el moment de portar a muscles la imatge. I, com no, a aquells que, com Vicent Broch o Leandre Adsua, ens han deixat ja per a reunir-se definitivament amb la Mare de Déu de Gràcia en el cel. En aquesta nova Vila-real del segle XXI, el cor de poble seguirà batejant gràcies a tots vosaltres.